

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี

(คุณค่าด้านเนื้อหา)

ผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจกกล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี
(คุณค่าด้านเนื้อหา)

“จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
อย่าตะคองตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพูดอ้ออึ้งขึ้นมิ่งกู
คนจะหลู่ลวงลามไม่ขามใจ”

สุภาภิตสอนหญิง : สุนทรภู่

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาในวรรณคดี
เรื่อง สุภาষิตพระร่วงได้
๒. วิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหาในวรรณคดี
เรื่อง สุภาষิตพระร่วง

ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม
ศึกษาคุณค่าด้านเนื้อหา
เรื่อง สุภาภิตพระร่วง

บทวิเคราะห์

เรื่อง สุภาษิตพระร่วง

เนื้อความหรือคำสอนในสุภาษิต
พระร่วง แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ

คำสอนที่เป็นข้อห้าม

อย่าไต่เอาทรัพย์ท่าน อย่าประกอบกิจเป็นพาล

อย่าอวดหาญแก่เพื่อน อย่าชิงครูชิงมิตร

อย่ามีปากว่าคน อย่าถากคนด้วยตา อย่าไต่ตนให้เกิน

คำสอนที่เป็นคำแนะนำ

ผิจะบังบังจงรับ ผิจะจับจับจงมั่น ผิจะคั่นคั่นจงตาย
ที่มีภัยพิงหลีก เมื่อน้อยให้เรียนวิชา
โอบอ้อมเอาใจคน คนโหดให้เอ็นดู

วิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา
เรื่อง สุภาษิตพระร่วง

๑. ข้อคิดและคติทางโลก

สุภาषิตพระร่วงมีเนื้อหามุ่งสอนให้รู้วิธีดำเนินชีวิต
และการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
อย่างเหมาะสม เพื่อความสงบสุขในสังคม

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษา

สุภาชิตพระร่วงมีคำสอนที่สื่อให้เห็นคุณค่าของการศึกษา เช่น เมื่อน้อยให้เรียนวิชา
เป็นคนเรียนความรู้

๑.๒ ข้อคิดในการทำงาน

สุภาชีตพระร่วงมีคำสอนที่ให้ประกอบอาชีพหรือ
การทำงานที่สุจริตและไม่เกิดโทษ เช่น
อย่ากอปรกิจเป็นพาล ให้หาสินเมื่อใหญ่

๑.๓ ความสำคัญของการพูด

สุภาषิตพระร่วงมีคำสอนให้รู้กาลเทศะหรือจังหวะในการพูด รู้จักปรับผิดชอบในสิ่งที่พูด รู้จักคิดก่อนพูด และไม่พูดเท็จ เช่น

๑.๓ ความสำคัญของการพูด

รู้จังหวะเวลาที่พูด → ยอครูยอต่อหน้า
ยอซ้ำเมื่อแล้วกิจ
ยอมิตรเมื่อลับหลัง

๑.๓ ความสำคัญของการพูด

รับผิดชอบในสิ่งที่พูด → โต้ตอบอย่าเสียคำ

คิดก่อนพูด → คิดแล้วจึงเจรจา

ไม่พูดเท็จ → อย่าริกกกล่าวคำผิด

๑.๔ มารยาทในการเข้าสังคม

การใช้ชีวิตในสังคม ย่อมต้องพบปะกับบุคคลอื่น ๆ
อยู่เสมอ จึงต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโอกาส
และบุคคล เช่น ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน
อย่านั่งชิดผู้ใหญ่

๑.๕ การรู้จักปรับตัวในสังคม

การรู้จักปรับตัวในสังคม เช่น น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
เข็นเรือทอดทางถนน

๑.๖ การประหยัด

เช่น ของแพงอย่าม็กกิน

๑.๗ การดำเนินชีวิตครอบครัวให้มีความสุข

เช่น การเรื้อนตนเร่งคิด จงเร่งระมัดพิ้นไฟ
 ความในอย่าไขเขา ภายในอย่านำออก
 ภายนอกอย่านำเข้า

๑.๘ การให้ความสำคัญของญาติพี่น้องที่สายเลือดเดียวกัน

ให้มากกว่าคนนอกครอบครัว เช่น อย่ารักห่างกว่าชิด

๑.๙ การรับราชการ

สอนผู้ทำงานใกล้ชิดคนาย สอนให้รู้จักระวังตน เคารพนับถือ
ตามลำดับ เช่น อย่าออกก้างขุนนาง คบขุนนางอย่าโหด
อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจนพอแรง ฝ่าท้าวไทอย่าทะนง

๒. ข้อคิดและคติทางธรรม

เป็นคำสอนที่เชื่อมโยงกับหลักศาสนา จริยธรรม
และคุณธรรมหลากหลายด้าน

๒.๑ สอนให้มีศีล มีธรรม และความเมตตา

เช่น อย่าไฟเอาทรัพย์ท่าน เมตตาตอบต่อมิตร
สร้างกุศลอย่ารู้โรย อย่ามัวเมาเนืองนิตย์
อย่ากริ้วโกรธเนืองนิตย์

๒.๒ สอนให้มีความโอบอ้อมอารี

เช่น ปลุกไมตรีอย่ารู้ร้าง พึงผันเพื่อต่อญาติ
โอบอ้อมเอาใจคน

๒.๓ สอนให้มีความกตัญญูรู้คุณ

เช่น อย่าชังครูชังมิตร ครูบาสอนอย่าโกรธ
ทดแทนคุณท่านเมื่อยาก
อย่าเลียนครูเตือนดำ

๒.๔ สอนให้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท

เช่น เข้าเฝ้านออย่าลืมพรา เคนทางอย่าเดินเปเลี้ยว
ที่ลุ่มเลื่อจงประหยัด จงเร่งระมัดพินไฟ

๒.๕ สอนให้เป็นผู้รู้ประมาณ

เช่น อย่าไฝ่ตนให้เกิน มีสินอย่าอวดมั่ง

รักตนกว่ารักทรัพย์ อย่าไฝ่สูงให้พ้นศักดิ์

สรุปความรู้
คุณค่าด้านเนื้อหา
เรื่อง สุภาภิตพระร่วง

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการเรียนรู้ที่ ๘

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับเรื่อง

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา	ให้หาสินเมื่อใหญ่	อย่านั่งชิดผู้ใหญ่
อย่าอวดหาญแก่เพื่อน	ยอช้าเมื่อแล้วกิจ	อาสาเจ้าจนตัวตาย
อย่าประมาทท่านผู้ดี	ครูบาสอนอย่าโกรธ	อย่าชังครูชังมิตร
คบขุนนางอย่าโหด	ท่านไต่อย่าหมายโทษ	เลี้ยงคนจักกินแรง

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับเรื่อง

อย่าขอของรักมิตร	จงนบนอบผู้ใหญ่	ผู้เฒ่าสั่งจงบ้าความ
ที่ทับจมีไฟ	ที่ไปจมีเพื่อน	หน้าศึกอย่านอนใจ
อย่าเบียดเสียดแก่มิตร	อย่าปองภัยท่านท้าว	โทษตนผิดรำพึง
อย่าคะนึ่งถึงโทษท่าน	อย่าออกก้างขุนนาง	อย่าเลียนครูเตือนดำ

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับเรื่อง

อาสานายจงบอแรง	เจ้าเคียดอย่าเคียดตอบ	พรรคพวกพึงทำนุก
อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่	เข้าเถื่อนอย่าลืมพว	งนบนอบผู้ใหญ่
นอบตนต่อผู้เฒ่า	ยอมมิตรเมื่อลับหลัง	เมตตาตอบต่อมิตร
ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง	สร้างกุศลอย่ารู้โรย	

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับเรื่อง

๑. การปฏิบัติต่อตนเอง

.....

๒. การปฏิบัติต่อผู้ใหญ่

.....

๓. การปฏิบัติตนต่อเพื่อน

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับเรื่อง

๔. การปฏิบัติตนในฐานะผู้ครองเรือน

.....

๕. การปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์

.....

๖. การปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา

.....

๗. การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกสุภาषิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ข้อคิดและคติธรรมทางโลก สุภาषิตพระร่วงมีเนื้อหามุ่งสอนให้รู้วิธีดำเนินชีวิตและปฏิบัติด้านต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสมเพื่อความสงบสุขในสังคม เช่น

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ ให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียนให้ใฝ่เรียนในวิชาที่เกิดประโยชน์ไม่ก่อโทษต่อตนเองและผู้อื่น เช่น

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกสุภาชิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๒ ข้อคิดในการทำงาน เป็นคำสอนให้รู้จักเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต
และรู้จักประหยัดอดออมทรัพย์ เช่น

.....

๑.๓ ความสำคัญของการพูด สอนให้รู้จักรับผิดชอบในการพูด ไม่พูดปด
รู้จักคิดก่อนพูดและรับผิดชอบในการพูด เช่น

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกสุภาषิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๔ มารยาทในการเข้าสังคม การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมย่อมต้องพบปะกับบุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ จึงต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล เช่น

.....

๑.๕ การดำเนินชีวิตในครอบครัวมุ่งสอนให้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิตครอบครัวให้มีความสุข และรู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น

.....

๑.๖ การรับราชการ เช่น

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกสุภาษิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๒. ข้อคิดและคติทางธรรม เป็นคำสอนที่เชื่อมโยงกับหลักศาสนา
จริยธรรม และคุณธรรมมีหลายด้าน เช่น

๒.๑ สอนให้มีศีล มีธรรม และมีความเมตตา เช่น

.....

๒.๒ สอนให้มีความโอบอ้อมอารี เช่น

.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกสุภาสิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๒.๓ สอนให้กตัญญูรู้คุณ เช่น

.....

๒.๔ สอนให้ตั้งตนอยู่ในความประมาท เช่น

.....